

A válságkezelés költségvetési feltételei

Politikai nyilatkozat

Magyarországnak nincs vesztegetnivaló ideje

A világgazdasági válság hatásainak enyhítéséhez, a kilábalás minél közelebbi esélyének megteremtéséhez és ahhoz, hogy Magyarország a válság tanulságaiból okulva, megerősödve, az eurózónához érdemben közelítve kerülhessen ki a mai helyzetből, azonnali és határozott cselekvésre van szükség.

A válságkezelő kormány készülő programja tartalmazza ezeket az elkerülhetetlen, mindenki számára sok lemondással járó, de a gyorsabb kilábalást és fenntartható fejlődést lehetővé tevő intézkedéseket.

Fontos leszögezni, hogy e nyilatkozat nem a formálódó válságkezelő kormány teljes programját foglalja össze, csak annak elkerülhetetlen részét képező mihamarabbi parlamenti, vagy kormánydöntést igénylő, fájdalmas, lemondást jelentő intézkedéseit.

Hiszünk abban, hogy amíg a program végrehajtásához biztosítható a parlamenti többség támogatása, addig a válságkezelő kormány jobb megoldás Magyarország számára, mint az érdemi idővesztéssel és bizonytalansággal járó előrehozott választás.

Cél: megvédeni minél több magyarországi munkahelyet

Magyarország nehéz helyzetben van. A gazdasági visszaesés mértéke hónapról-hónapra egyre súlyosabbnak tűnik. A gazdasági szereplők a kialakult kapacitásfelesleg, illetve az esetleges likviditási problémák miatt igen jelentős leépítésekre és a termelésük számottevő visszafogására kényszerültek az utóbbi hónapokban.

Mindez igen jelentős mértékben csökkenti a költségvetés várható bevételeit (áfa, társasági adó, személyi jövedelemadó, járulékok, stb.). Elemzői becslések szerint a nemzetközi visszaesséssel párhuzamosan a hazai gazdaság 2009-ben a 3,5%-os előrejelzésnél nagyobb mértékben is zsugorodhat, ami az államháztartás hiányát a februárban meghozott intézkedések ellenére is jelentősen növelheti.

Magyarországon a tartós, mély gazdasági visszaesés akár több százezer munkahelyet is veszélybe sodorhat. Ha lehet közös nevezője a pártpolitikai különbségeken túllépő cselekvésnek, a magyar munkahelyek megőrzése bizonyosan az. *Csak a foglalkoztatási rendszer egyben tartásával kerülhető el a tartós társadalmi kettészakadás, az, hogy a gazdasági válságból szociális válság alakuljon ki, és hogy felerősödjének a szélsőséges jelenségek.*

Mindezeket figyelembe véve az ország **pénzügyi stabilitásának** megteremtése, a **költségvetési hiány** kézbe tartása és az euró bevezetésének középtávú célja mellett, Magyarország rövidtávon hármas kihívás előtt áll.

Először: Magyarországnak úgy kell átalakítania az állam működését, hogy a kiadás- és adócsökkentés révén könnyítse a munkavállalók és munkaadók terheit, érdemben csökkentse az újraelosztás mértékét, de a lehetőségeinkhez képest a lehető leginkább képes legyen érvényt szerezni a társadalmi igazságosság elvének.

Másodszor: hazánknak pénzügyi elsősegélyt kell nyújtania a magyar gazdaság szereplőinek – kiemelten a magyar munkahelyek kétharmadát megteremtő kis- és középvállalkozásoknak –, hogy talpon tudjanak maradni a válság leghevesebb időszakában. Célunk, hogy a lehető legtöbb olyan munkahelyet megőrizzessük, amelyet a válság ma fenyeget.

Harmadszor: élénkítenünk kell a gazdaságot, elsősorban az európai uniós forrásokon alapuló beruházások segítségével. Ez az elkövetkező évben például a nagy foglalkoztatási igényű építőiparnak több mint 1800 milliárd forint megrendelést jelent.

A válságkezelő kormány teljesíti Magyarországnak az IMF-szerződésben és a konvergencia-programban vállalt kötelezettségeit, az alábbi intézkedések elfogadása pedig tovább erősítheti a külföldi

finanszírozók Magyarország iránti bizalmát. Mindez már belátható időn belül is a *forint árfolyamának stabilizálódásához* és középtávon a *magas reálkamatokban kifejeződő kockázati elvárások csökkenéséhez* vezethet. A válságkezelő program rövidtávú lépései a hosszú távú célokat is szem előtt kell, hogy tartsák. A növekedés akadályainak elhárításával és szerkezeti reformokkal, vagyis az ország rosszul működő rendszereinek átalakításával hazánk a válságot követően ismét a gyors fejlődés útjára léphet, a magyar állam fokozatosan ledolgozhatja korábban felhalmozott adósságát és Magyarország a lehető leghamarabb csatlakozhat az eurózóna országaihoz.

A készülő Válságkezelő program részét képező kormány-, vagy országgyűlési döntést igénylő, társadalmi feszültséggel járó kiadáscsökkentő intézkedések főbb elemei

Annak érdekében, hogy képessé váljunk kordában tartani a világgazdasági válság hatásait, elkerüljük a társadalom kettészakadásának veszélyét és képesek legyünk teljesíteni az eurózónához való csatlakozás feltételeit, a korábban már bejelentett, az elsődleges egyensúly javítását célzó intézkedéscsomagon túl további kiadáscsökkentő lépéseket kell megtennünk. Nem csak 2010-re, hanem már az idei esztendőre vonatkozóan is.

Az alábbiakban összefoglaljuk azokat a korábban már bejelentett, de még *parlamentari jóváhagyást nem nyert*, illetve újonnan előkészített intézkedéseket, amelyek meghozatala még a parlament tavaszi ülészakán, gyors társadalmi egyeztetést követően, a gazdasági-pénzügyi előrejelzések folyamatos romlása miatt szükségessé válik 2009. első félévében.

Állami szféra

A válság hatásainak enyhítése a közszférában dolgozóktól és a közigazgatási intézményrendszerrel is áldozatokat követel:

- közszféra számára kifizetett nominális bruttó kifizetések 2 évre történő rögzítése
- közszféra 2009. II. félévi kereset-kiegészítésének felülvizsgálata
- 2009. évi döntés véglegesítésével 2010-től a közszféra 13. havi juttatásának megszüntetése, helyette a hiánycél teljesüléséhez és a GDP elvart növekedéséhez kötött általános ösztönző kiegészítés bevezetése
- önkormányzati támogatások csökkentése a hatékonyság növelésével párhuzamosan

Nyugdíjrendszer

Az idősödő társadalom, a rohamosan növekvő nyugdíjkiadások jelentik az egyik legnagyobb társadalmi kihívást. Annak érdekében, hogy a jövő nyugdíjasai is megkaphassák méltó járandóságukat, hogy csökkenjen lemaradásunk a foglalkoztatottak számában az Európai Unió más országaihoz képest, és hogy a kifizetések hosszú távon is biztonságosak legyenek e területen további intézkedésekre van szükség:

- A 65 éves nyugdíjkorhatár bevezetésének felgyorsítása az alkotmányosan lehetséges legkorábbi időponttól, évente fél évvel történő emelkedéssel
- 2009. évi nyugdíjkorrekció átütemezése 2010. január 1-re
- 2010. évi csökkentett nyugdíjkorrekció elhagyása
- 2009. évi 13. havi nyugdíj 2. részének visszavonása
- 2010-től a 13. havi nyugdíj megszüntetése, helyette a hiánycél teljesülése függvényében a GDP elvart növekedéséhez kötött nyugdíj-pótlék bevezetése
- A korai nyugdíjazáshoz kötődő ún. *malus* (40 év) szabályozás gyorsított bevezetése és fokozatos kitolás a nyugdíjkorhatár emelésével párhuzamosan
- Nyugdíj-indexálás megváltoztatása a hiánycél teljesülése mellett a GDP elvart növekedéséhez kötött a nyugdíjak reálértékének megőrzése mellett

Szociális rendszer

A szociális rendszer jelenleg sok esetben a munkaerőpiactól való távolmaradásra ösztönöz, helyenként nem veszi eléggé figyelembe a rászorultságot, nehezen átlátható, ezért visszaélésekre ad lehetőséget. Mindezek miatt, valamint az ország lehetőségeit meghaladó mértékű, az igazságosság elvét nem mindig érvényesítő szociális kiadások csökkentése érdekében szükség van – többek között – az alábbi intézkedésekre:

- Táppénz általános mértékének 60%-ra csökkentése
- Családi pótlék jelenlegi szinten történő átmeneti rögzítése 2 évre
- Családi pótlék jogosultsági korhatár 23-ról 20 évre történő csökkentése
- Gyes és gyed időtartamának 2 évben történő maximálása átmeneti időszak biztosítását követően
- Lakástámogatások (szociálpolitikai kedvezmény, állami kamattámogatás) felfüggesztése 2009. július 1.-től
- Gáz-és távhőár-kompenzáció 2009. évi csökkentése és 2010-től fokozatos kivezetése az energiahatékonysági támogatások fenntartása mellett

Egyéb, szükséges intézkedések

- Közösségi közlekedéshez kapcsolódó támogatások csökkentése
- Közmédia támogatásának mérséklése
- Az agráriumnak juttatott, uniós forrásokat kiegészítő hazai társtámogatások (ún. top-up) támogatások csökkentése

A fent felsorolt kiadáscsökkentések összesített mértéke akkora kell, hogy legyen, hogy az más gazdaságpolitikai intézkedésekkel együtt, biztosítsa az Európai Unióval megállapodott konvergencia-program egyensúlyi feltételeinek betartását, amely alapvető feltétele az euró bevezetésének, az uniós támogatások további folyósításának és az ország külső finanszírozhatóságának alapja.

A fenti kiadáscsökkentő intézkedések alapvető, elidegeníthetetlen részét képezik annak a *válságkezelő programnak*, amelyet a 2009. április 14-től hivatalba lépő új kormány gyors, de széleskörű érdekképviseleti (különös tekintettel az Országos Érdekegyeztető Tanácsra, mint kiemelt jelentőségű fórumra), szakértői és politikai egyeztetéseket követően kíván véglegesíteni. Az egyeztetések folyamán a csomag pontosítása, finomítása, a rászorultsági és igazságossági szempontok érvényesítése lehetséges és kívánatos, de a kiadáscsökkentés összesített értéke nem csökkenthető a pénzügyi stabilitás veszélyeztetése nélkül.

Az ország iránti felelősségtől vezetve aláírásunkkal is vállaljuk azt, hogy a *válságkezelő program* végrehajtásához – benne a fent felsorolt, sok lemondással járó, de a nagyobb veszélyt elhárító döntések meghozatalához – a magyar Országgyűlésben megteremtjük és biztosítjuk a felelős többséget.

A *válságkezelő programmal* összefüggő jogszabályok parlamenti szavazásakor e politikai nyilatkozattal összhangban adjuk le szavazatunkat, biztosítva a hatékony és hiteles válságkezelés támogatását.

E nyilatkozat aláírásával vállaljuk, hogy a fenti intézkedéseket az Országgyűlésben történő szavazás során támogatjuk, és azokhoz módosító indítványt kizárólag a Kormánnyal történt előzetes egyeztetést követően nyújtunk be.

2009. április 3.